

MINISTER-PRESIDENT VAN DE VLAAMSE REGERING EN VLAAMS MINISTER VAN
BUITENLANDSE ZAKEN, CULTUUR, DIGITALISERING EN FACILITAIR MANAGEMENT

MEDEDELING AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: Overzicht van de ontwikkelingen op niveau van de Europese Unie (EU) – mei 2022

In deze mededeling aan de Vlaamse Regering wordt een overzicht gegeven van de voor Vlaanderen relevante ontwikkelingen in het Europese besluitvormingsproces tijdens de maand mei.

1. Discussies voorbij maand in de (Europese) Raad

1.1. EU-leiders verbieden import van Russische olie in EU

De Europese Raad nam tijdens een bijzondere bijeenkomst op 30 en 31 mei een zesde pakket van sanctiemaatregelen tegen Rusland aan met als meest belangwekkende maatregel een importverbod in de EU van ruwe aardolie en aardolieproducten uit Rusland. Er geldt wel nog een tijdelijke uitzondering voor de levering van ruwe olie via pijpleidingen. België vroeg aandacht voor een gelijk speelveld, zodat de landen die onder de tijdelijke uitzondering vallen geen concurrentieel voordeel genieten. Voorts verklaarden de leiders dat de EU klaarstaat om dit jaar tot €9 miljard aan nieuwe buitengewone macro-financiële bijstand aan Oekraïne toe te kennen, alsook dat de EU gedurende één jaar de invoerrechten op alle Oekraïense uitvoer naar de EU opschort. Daarnaast hielden de leiders een gedachtewisseling over de energieafhankelijkheid van de EU. Daarbij bevestigden ze het voornemen om de voorzieningsbronnen en bevoorradingsroutes te diversifiëren, de energievoorziening tegen betaalbare prijzen veilig te stellen, de uitrol van hernieuwbare energie te versnellen, de energie-efficiëntie verder te verbeteren, energiebesparing te stimuleren en de interconnectie van Europese gas- en elektriciteitsnetwerken te verbeteren door te investeren in infrastructuur.

1.2. Achttien lidstaten stellen Hongaarse regering vragen over rechtsstaat

De Raad Algemene Zaken hield op 23 mei een hoorzitting over de rechtsstaat in Hongarije. Achttien lidstaten stelden vragen. De meeste aandacht ging uit naar de onderwerpen mediavrijheid en -pluralisme, corruptie, de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de anti-lhbtq+-wetgeving en de naleving van uitspraken van het Hof van Justitie van de EU. België vroeg namens de Benelux aandacht voor deze thema's en benadrukte het belang van de voortzetting van de procedure jegens Hongarije zolang de zorgen die eraan ten grondslag liggen niet adequaat zijn aangepakt. In reactie op de interventies wees Hongarije de kritiek van de hand en verweet dat er met dubbele standaarden werd gemeten. De Raad bereidde daarnaast de buitengewone Europese Raad op 30 en 31 mei voor, alsook de Europese Raad van 23 en 24 juni, met onder meer Oekraïne, defensie, energie, voedselzekerheid, economie, de Conferentie over de Toekomst van Europa en samenwerking met onze burens in Europa op de agenda.

1.3. EU en VS bevestigen nauwe samenwerking tijdens Trade & Technology Council

Op 15 en 16 mei vond in Frankrijk de tweede vergadering van de Trade & Technology Council plaats. Op dit Trans-Atlantisch forum namen de EU en de VS een gezamenlijke verklaring aan die verdere samenwerking aankondigde inzake AI, normalisatie, desinformatie, exportcontrole, complexe toeleveringsketens, toegang van kmo's tot nieuwe technologie, het vermijden van nieuwe handelsbarrières, alsook klimaat en arbeidsvoorwaarden. Voorts was de Minister-President eind mei aanwezig op de Jaarlijkse Bijeenkomst van het World Economic Forum in Davos, Zwitserland. Hij nam er deel aan een aantal thematische sessies van het WEF, ontmoette er talrijke vertegenwoordigers van internationale bedrijven en organisaties die een link met Vlaanderen hebben en had enkele politieke contacten. De situatie in Oekraïne tekende ook de agenda. Zo nam de Minister-President deel aan een stakeholderdialoog over de situatie en heropbouw van Oekraïne, in aanwezigheid van Commissievoorzitster von der Leyen en talrijke Oekraïense politici en bedrijfsleiders.

1.4. Lidstaten tonen zich vastberaden om energieafhankelijkheid van Rusland af te bouwen

Op 2 mei riep het Franse Voorzitterschap een buitengewone Energieraad bijeen na de stopzetting van de gasleveringen door Gazprom aan Bulgarije en Polen. Allereerst veroordeelden de lidstaten unaniem het eenzijdige besluit van Gazprom, dat ingaat tegen de bestaande contractuele voorwaarden. Ondanks de verminderde aardgaslevering zagen de ministers echter geen onmiddellijk risico voor de

bevoorradingsszekerheid. Om ook in de toekomst de energievoorziening te garanderen zullen de lidstaten en de Europese Commissie blijven samenwerken, onder meer inzake gasopslag, de vrijwillige aankoop van gas en de ontwikkeling van waterstofinfrastructuur. Hierbij werd ook vooruitgeblikt naar het aangekondigde RePowerEU-Plan van de Europese Commissie. België verwees daarbij naar de belangrijke rol die offshore-windcapaciteit kan spelen om de energieafhankelijkheid van Rusland te verminderen.

1.5. Eurogroep bespreekt macro-economische ontwikkelingen

Op 3 mei vergaderde de Eurogroep via videoconferentie over het ontwerpwerkplan voor de bankenunie. De voorzitter van de Eurogroep Paschal Donohoe presenteerde het plan, met de bedoeling om tegen de volgende Eurogroep in juni tot een akkoord te komen. Op 23 mei besprak de Eurogroep de macro-economische ontwikkelingen in de EU aan de hand van de voorjaarsprognose van de Europese Commissie. Verschillende lidstaten benadrukten daarbij het belang van begrotingsflexibiliteit in de gegeven omstandigheden en verwelkomden in die zin dat de Europese Commissie de algemene ontsnappingsclausule van het Stabiliteits- en Groeipact nog een jaar geactiveerd houdt. Tijdens de Eurogroepvergadering in juli zullen de ministers een verklaring over de begrotingskoers voor 2023 aannemen. Verder onderschreef de Eurogroep het positieve advies van de Europese Commissie over de geactualiseerde ontwerpbegrotingsplannen van Duitsland en Portugal. De ministers bespraken ten slotte de sollicitaties die zijn binnengekomen voor de functie van directeur van het Europees Stabiliteitsmechanisme. Marco Buti (Italië), Pierre Gramegna (Luxemburg) en João Leão (Portugal) zijn nog in de running voor de positie. De Nederlandse kandidaat, voormalig staatssecretaris van Financiën Menno Snel, heeft zich teruggetrokken.

1.6. Minimumbelasting voor multinationale bedrijven van agenda van ECOFIN-Raad gehaald

De Raad Economische en Financiële Zaken van 24 mei had in het teken moeten staan van de omzetting in EU-wetgeving van het OESO-akkoord over een mondiaal minimumtarief van 15 procent in de vennootschapsbelasting voor multinationals. Dit ontbrak evenwel op de agenda. Ondanks intensief overleg met Polen, dat een oplossing blokkeert, kon in de afgelopen maand geen akkoord worden gevonden. Polen heeft in tussentijd een bijkomende eis gesteld om een afzonderlijke heffing voor de 100 grootste bedrijven ter wereld in te voeren, wat de onderhandelingen verder bemoeilijkt. Polens verzet houdt volgens de meeste waarnemers verband met het uitblijven van de goedkeuring van het Poolse Plan voor Herstel en Veerkracht. De positieve beoordeling van het Poolse plan door de Europese Commissie op 1 juni is in die zin een belangrijke stap die het dossier mogelijk kan deblokken. De ministers bogen zich opnieuw over de economische en financiële gevolgen van de oorlog in Oekraïne en bespraken in dat kader bijkomende Europese financiering, waaronder eventuele extra macro-financiële steun. De Raad bepaalde zijn standpunt over de voorgestelde wijziging van de verordening over Europese langetermijnbeleggingsinstellingen om deze beleggingsfondsen aantrekkelijker te maken. De Europese Commissie gaf verder een stand van zaken van de uitvoering van de Faciliteit voor Herstel en Veerkracht en gaf tekst en uitleg bij haar RePowerEU-plan, waarna de lidstaten hierover van gedachten wisselden. Tijdens een extra ECOFIN-raad eerder op de maand, op 3 mei, keurden de lidstaten formeel de Plannen voor Herstel en Veerkracht van Zweden en Bulgarije goed.

1.7. EU en Japan bevestigen hecht partnerschap

Op 12 mei vond de 28e EU-Japan-top plaats in Tokio. De leiders bevestigden hun hechte en brede partnerschap en verwezen naar de essentiële noodzaak om nauwer samen te werken in het kader van de Russische oorlog tegen Oekraïne. Op de agenda stonden belangrijke mondiale en regionale uitdagingen, zoals de vrijheid van de Indo-Pacifische regio, de veiligheidssituatie in Noord-Korea, de situatie in de Oost-Chinese Zee en nauwere samenwerking met China. Ook defensiezaken werden besproken, zoals non-proliferatie, ontwapening en de bestrijding van hybride dreigingen. Naast een discussie over bilaterale

betrekkingen namen de EU en Japan ook een gezamenlijke verklaring aan en lanceerden het digitale partnerschap.

1.8. Nauwere samenwerking met Westelijke Balkan op agenda van Raad Buitenlandse Zaken

De Raad Buitenlandse Zaken van 16 mei werd geopend door de aanneming van een gezamenlijke verklaring door de EU en Canada over nauwere samenwerking in de toekomst. Daarna stond de Westelijke Balkan centraal, waarbij lidstaten het geostrategisch aspect van de Balkan in het kader van de Russische agressie bespraken en reflecteerden over hoe ze de banden met de Balkanpartners kunnen aanhalen. Daarna namen de buitenlandministers van de zes Balkanpartners mee aan de vergadering. De Raad was tevreden met de keuze van verschillende partners om zich aan te sluiten bij het buitenlands beleid en de sancties van de EU. De nood aan respect voor de Europese waarden en buitenlandse politiek werd benadrukt. De Balkanpartners dienden ook hun binnenlandse problemen strategisch aan te pakken, met mogelijke hervormingen en oplossingen voor bilaterale kwesties. Vervolgens bespraken de EU-ministers in het kader van de aanhoudende Russische agressie tegen Oekraïne de recente ontwikkelingen ter plaatse en het EU-optreden. Bijzondere aandacht ging naar de EU-steun voor Oekraïne, diplomatieke contacten, afschrikkende maatregelen, manipulatie van informatie en inmenging door Rusland, en inspanningen om daders ter verantwoording te roepen. Verder informeerde de Hoge Vertegenwoordiger de Raad over zijn recente missie naar Latijns-Amerika, waar hij in Chili en Panama de leiders ontmoette. Tot slot volgden een update over de financiële steun van de EU aan de Palestijnse Gebieden, de situatie in Ethiopië, de aanhoudende spanningen in het oostelijke Middellandse Zeegebied en de aanvragen tot NAVO-lidmaatschap van twee EU-lidstaten.

1.9. EU-Defensie ministers bespreken uitvoering van Strategisch Kompas

Op 17 mei kwamen de EU-ministers van Defensie samen om verschillende actuele kwesties te bespreken. Zo praatte de Hoge Vertegenwoordiger de Raad bij over de situatie in Mali, die zal gevolgd worden door een strategische evaluatie van de Europese militaire trainingsmissie in Mali over enkele weken. De Raad besprak ook de uitvoering van het Strategisch Kompas, het nieuw strategisch actieplan van het EU-veiligheids- en defensiebeleid richting 2030, waarbij de vraag centraal stond hoe de EU haar missies en operaties in het kader van het gemeenschappelijk veiligheids- en defensiebeleid kan aanpassen en doeltreffender kan maken. Het betreft ruim 80 concrete acties met duidelijke uitvoeringstermijnen, waarvan er 51 voor het eind van 2022 moeten zijn uitgevoerd. De plaatsvervangende secretaris-generaal van de NAVO en de Defensie minister van Oekraïne vervoegden de discussie over de aanhoudende Russische agressie tegen Oekraïne. De EU-steun voor het Oekraïense leger werd onderlijnd en er werd een update gegeven over de EU-adviesmissie voor Oekraïne (EUAM Ukraine). Voorafgaand aan de Raad kwam het bestuur van het Europees Defensieagentschap samen om de analyse van de lacunes in onze defensie-investeringen te bespreken.

1.10. Mondiale voedselcrisis ten gevolge van de oorlog in Oekraïne

Op 20 mei besprak de Raad Buitenlandse Zaken (Ontwikkelingssamenwerking) uitgebreid de wereldwijde gevolgen van de oorlog in Oekraïne, met name op het gebied van voedselzekerheid. De ministers bespraken wat de stappen zijn van de EU, in de geest van Team Europa (d.i. EU, lidstaten, Europese Investeringsbank en Europese Bank voor Wederopbouw en Ontwikkeling), om deze mondiale voedselcrisis tegen te gaan. Men verwees onder andere naar het bieden van noodhulp, het ondersteunen van partnerlanden, de verdere distributie van Oekraïens graan en een nauwere multilaterale samenwerking. Verder gaf Eurocommissaris Urpilainen een toelichting over de Europese financiële architectuur voor ontwikkeling en over de voorbereidingen voor de VN-Onderwijstop in september. De ministers wisselden ook informeel van gedachten met de Hoge Commissaris voor Vluchtelingen van de VN, met een geografische focus op Oekraïne, de Sahel, Afghanistan en Myanmar. De Raad nam tot slot conclusies aan over 'Een hernieuwd partnerschap

met de Minst Ontwikkelde Landen' en conclusies over het 'Jaarverslag 2021 over de uitvoering van de instrumenten voor extern optreden van de Europese Unie in 2020'.

1.11. Oorlog in Oekraïne beheerst agenda van Landbouwministers

In een vooruitblik naar de Ministeriële Conferentie van de WTO in Genève midden juni informeerde de Europese Commissie de Raad over de EU-prioriteiten op vlak van landbouw. De Russische invasie in Oekraïne heeft ervoor gezorgd dat de nadruk meer op voedselzekerheid komt te liggen. Vlaanderen steunde de tussenkomst van de Commissie. Ook bij het overzicht van de marktsituatie stond Landbouwcommissaris Wojciechowski stil bij de impact van het conflict in Oekraïne. Om het vele graan en andere grondstoffen het land uit te krijgen heeft de Europese Commissie het initiatief van de solidariteitscorridors opgezet. Dit moet toelaten de landbouwproducten over land naar de EU te vervoeren. De lidstaten steunden dit initiatief. Vlaanderen zette ook zijn schouders mee onder deze corridors. Verder vroeg België om aandacht voor de impact van de droogte op de landbouw.

2. Ontwikkelingen inzake EU-regelgeving

2.1. Voorstellen van richtlijn

Tussen 1 en 31 mei 2022 werden zes voorstellen van richtlijnen gepubliceerd.

Deze behandelden volgende onderwerpen:

- op afstand gesloten overeenkomsten inzake financiële diensten
- beperking van de aftrekbaarheid van rente voor de vennootschapsbelasting
- gebruik van lood in bepaalde apparaten voor magnetischeresonantiebeeldvorming
- gebruik van lood in supergeleidende bismutstrontiumcalciumkoperoxide-kabels en draden
- bevordering van het gebruik van energie uit hernieuwbare bronnen
- ontneming en confiscatie van de opbrengsten uit misdrijven

2.2. Aangenomen richtlijnen

Tussen 1 en 31 mei 2022 werd één aangenomen richtlijn gepubliceerd.

Deze behandelde volgend onderwerp:

- gebruik van gehuurde voertuigen zonder bestuurder

2.3. Omzetting EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde

In bijlage II staat een stand van zaken van de omzetting van EU-richtlijnen in de Vlaamse rechtsorde.

1. *Vlaams scorebord*

De Europese Commissie publiceert tweemaal per jaar een scorebord. Het scorebord van de Europese Commissie is een rapport van de omzettingsprestaties van de 27 lidstaten, met inbegrip van België. Op basis van deze gegevens wordt een "Vlaams scorebord" samengesteld.

A. Vlaams scorebord juni 2022

eerste veroordeling												
Dagvaardingen na een eerste veroordeling	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tweede veroordeling door het Hof van Justitie	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Totaal aantal inbreukdossiers	16	14	17	15	15	16	15	17	17	20	20	21

Bijlagen

Meer informatie vindt u als bijlage:

BIJLAGE I	Agenda binnen de (Europese) Raad
BIJLAGE II	Ontwikkelingen op het niveau van de omzettingen en inbreuken

Jan JAMBON

Minister-president van de Vlaamse Regering en
Vlaams minister van Buitenlandse Zaken, Cultuur, Digitalisering en Facilitair Management